

Framåt- Åvddån, Lokal utvecklings- och
översiktsplan för Arjeplogs kommun

Särskild sammanställning

2018-04-25

Vad är en särskild sammanställning?

När en översiktsplan antagits ska en särskild sammanställning upprättas enligt 6 kap. 16 § miljöbalken. Det är en redovisning av hur miljöaspekter har hanterats och beaktats under arbetet med planen. Syftet med den särskilda sammanställningen är att samlat redovisa överväganden och det slutliga resultatet av miljöbedömnings- och planeringsprocessen för en större tydlighet i planerings- och beslutsprocessen.

Den särskilda sammanställningen ska redovisa:

- hur miljöaspekterna har integrerats i planen
- hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats
- skälen till att planen har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden
- åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför.

Den särskilda sammanställningen ska bifogas de övriga översiktsplanehandlingarna. Sammanställningen har tagits fram av kommunens utvecklingsstrateg efter att Lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan antogs av Kommunfullmäktige 2018-04-23.

Hur miljöaspekterna har integrerats i planen

Miljöarbetet har bedrivits integrerat i hela planprocessen. Miljökunniga handläggare har ingått i projektledning och den projektgrupp som sammanställt planförslaget. Dessutom har konsultstöd anlitas för utformning av miljökonsekvensbeskrivningen inklusive naturvärdesinventeringar.

Miljöbedömningen har skett integrerat med framtagandet av plandokumentet och miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). Utifrån kommunens övergripande vision ”Arjeplogs kommun – världskänd för attraktiv livsmiljö och kreativ tillväxt”, som hela planarbetet långsiktigt siktar mot, har miljö- och övriga hållbarhetsaspekter funnits med i framtagandet av planens alla olika delar. En övergripande målbild för hållbarhetsaspekten ”Miljö- och klimat” finns med i planens inledning och ska utgöra en grundläggande förutsättning som man alltid, oavsett vilka insatser det handlar om, ska ta hänsyn till. Den ska tillsammans med andra horisontella hållbarhetskriterier ligga till grund för alla mål, strategier, rekommendationer och åtgärder som föreslås i planen. – *I Arjeplogs kommun utvecklas och förbättras kontinuerligt miljöarbetet så att miljö- och klimatpåverkan minimeras. Medborgare och näringsliv ges förutsättningar och stimuleras till att minska sin miljöpåverkan. Planen bidrar till de nationella och regionala miljö- och klimatmålen.* Miljö- och riskfaktorer behandlas dessutom utförligt i ett eget omfattande avsnitt under fokusområdet ”Attraktiva och hållbara livsmiljöer”.

Inför avgränsning av MKB'n gjordes en översiktlig miljöanalys där betydelsefulla miljöaspekter idag och i framtiden identifierades. I analysen redogjordes för vilka miljöfrågor som särskilt behövde integreras och utredas inom ramen av översiktsplanen. Det fördes dialog inom den sektorsövergripande plangruppen och ett formellt samråd med Länsstyrelsen. Planen bedömdes kunna innebära betydande miljöpåverkan för åtta sammanfattande

miljöaspekter; Vattenmiljö, Säkerhet och risker, Kultur och kulturarv, Naturmiljö, Klimatfaktorer, Befolkning och regional utveckling, Rennäring och Friluftsliv och rekreation.

En naturvärdesinventering på förstudienivå gjordes för föreslagna LIS-områden och beaktades vid utformning av samrådsförslaget. Därefter genomfördes en naturvärdesinventering i fält som tillsammans med inkomna samrådssynpunkter integrerades och påverkade det slutliga urvalet av LIS- områden i utställningsversionen av planen.

En miljöpolicy integrerades i planförslaget. I den antagna planen utvidgades den till en hållbarhetspolicy som sammanfattar de förhållningssätt som ska verka styrande och ligga till grund för kommunens hållbarhetsarbete i alla verksamheter. I och med antagande av lokal utvecklings- och översiktsplan ställer sig kommunen bakom de globala 2030-målen samt intentionerna i nationella och regionala hållbarhetsstrategier och mål.

Resultaten av den kontinuerliga miljöbedömningen, konsekvensanalyser, synpunkter och inventeringar har successivt arbetats in, integrerats och påverkat utformningen av planförslaget.

Hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd och utställning har beaktats

Synpunkter och förändringar efter samråd

Förslaget ställdes ut för samråd under tiden 20 april till och med 1 juni 2017. Synpunkter framfördes vid samrådsmöten och omkring 35 remissvar inkom skriftligt eller per telefon och besök. Remissvaren föreslog en rad kompletteringar och förtydliganden av planens innehåll inom flera områden och planen sågs över och revideras med hänsyn till dessa.

Flest synpunkter gällde miljöaspekter med koppling till utpekade områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) och testnäring. Det handlade främst om hänsyn till kulturmiljö, naturskydd, rennäring och klimat- och miljörisiker. En kompletterande naturinventering genomfördes enligt länsstyrelsens rekommendation som bilaga till MKB'n. Flera områden justerades eller utgick och ett nytt område vid Sälla samt några delområden tillkom. Huvuddelen av föreslagna nya områden för testverksamhet utgick och planen anger istället att en fördjupad planeringsinsats i form av en tematisk plan för testverksamhet tas fram så snart som möjligt. Den ska även omfatta grundligare analys de testområden som ingick i samrådsförslaget. Landområden i Lippi, Slagnäs och Kuorrokveik behölls utpekade i planen då miljöprövning redan påbörjats för Kuorrokveik och inga större erinringar inkommit för de två övriga. För framtagande av bättre planunderlag ska ytterligare utredningar göras av utvecklingsområden i Blyudden, Laisvall by, Rattik, Örnvik och längs Silvervägen. Alla övervägda områden och skälen för varför de utgått framgår av tabellbilagor till MKB'n.

När det gäller friluftsliv och besöksnäring påtalades problematik som bristande hänsyn till rennäring, nedskräpning och förvaltning av vilt och fisk. Arvidsjaur kommun och samebyarna ifrågasatte föreslagna riksintressen för friluftsliv. Samebyarna mot bakgrund av farhågor för ökad störning och Arvidsjaur kommun för att stora delar av kommunen redan är riksintresse eller skyddade på annat sätt. Planen förtydligades angående hållbarhetsaspekten i utveckling av besöksnäring och friluftsliv och kommunens insatser för att stärka sin position

som en hållbar och attraktiv natur- och friluftskommun. Samebyarna och Länsstyrelsen önskade förtydliganden angående företrädet för riksintresset rennäring gentemot av kommunen utpekade allmänna intressen test- och besöksnäring vilket förtydligades, Länsstyrelsen påtalade även tydligare hänsyn till riksintressen för kulturmiljö Kasker och Laisdalen. Planen justerades med hänsyn till det.

Planen förtydligades även angående miljö kvalitetsnormer för grundvatten samt avseende skred och översvämningssrisker. Skogsbrukets, klimatförändringarnas och strandnära bebyggelses påverkan på förutsättningarna för rennäringen utvecklades. I MKB'n tydliggjordes renskötselns betydelse för miljömålet Storslagen fjällmiljö.

Synpunkter och ändringar efter utställning

Förslaget ställdes ut under perioden 27 december 2017 till den 4 mars 2018.

Planhandlingarna fanns tillgängliga via kommunens hemsida, på biblioteket och på kommunförvaltningen på Tingsbacka. Nio yttranden inkom under utställningstiden varav fyra endast meddelade att de inte hade någon erinran mot det utställda förslaget. Synpunkterna inkomna under utställningen bedömdes medföra mindre justeringar av planen. Västra Kikkeajur inkom med synpunkter efter utställningstiden.

Miljöpolicyen som inledde avsnittet Miljö- och riskfaktorer utvidgades till en "Hållbarhetspolicy" och redovisas under inledande avsnittet hållbarhet. Den visar övergripande kommunens arbete mot FN's globala 2030 mål och det sammanfattande förhållningssätt som ska verka styrande och ligga till grund för kommunkoncernens hållbarhetsarbete med ett perspektiv som omfattar alla tre dimensioner av hållbarhet.

Planen förtydligades ytterligare angående rennäringens riksintressens företräden. När det gäller hänsyn till kulturmiljöer rättades och förtydligades planen ytterligare efter Länsstyrelsens kompletterande synpunkter. Förtydligande gjordes även av skrivningar angående förväntade trafikökningar längs riksväg 95 efter att Tjernfjellstunneln står klar på norsk sida gränsen samt rörande utbyggnad av laddinfrastruktur. Planskrivningarna kompletterades och förtydligades avseende kartläggning av viktiga områden för friluftsliv och tillgängligheten till natur- och kulturområden för friluftsliv.

Förtydligade infördes avseende "att kraftledningar och andra elektriska anordningar utformas, anläggs och placeras så att exponering för magnetfält begränsas samt med stor hänsyn till andra hållbarhetsaspekter. Det handlar exempelvis om närhet till bebyggelse, hänsyn till test-besöks- och areella näringar, byars och friluftsområdets attraktivitet och landskapsbild. Rättelser och tillägg avseende odlingsmiljöer i Randijaur och utvecklingsstråken österut längs väg 95.

Komplettering infördes om att aktuell klimatstrategi ska finnas som underlag för åtgärder och om insatser för en hållbar, säker och miljövänlig energiproduktion och distribution som också tillgodoser testnäringens och transportsektorns ökade energibehov

Länsstyrelsen uppmärksammade att Riksdagen fastslagit toleransnivå 10% av samebys nettohjord. Kommunen vidhåller att man stödjer en rovdjurspolitik som accepteras av rennäringen med toleransnivåer på 5 % av nettoenhjorden på samebynivå. Detta mot bakgrund av de kumulativa effekter olika faktorer medför för renskötselns.

Med hänsyn till ett medborgarförslag kompletterades avsnittet ”Avfall och giftfri vardag” och hållbarhetspolicyn avseende miljöpåverkan från plast och mikroplaster.

Västra Kikkejaur sameby motsatte sig i sitt yttrande utpekandet av Kuorrokveik som testområde med hänsyn till negativa effekter på renskötseln och områdets naturvärden. Detta hade enligt kommunen beaktats i den utställda planen som angav följande: ”Området berör inga riksintressen eller anläggningar för rennärigen. Samebyn har dock uttryckt farhågor och funderingar kring påverkan, möjligheterna att nyttja anläggningen i Solberg samt att de kumulativa effekterna är svårbedömda. Tidig kontakt och kontinuerlig dialog bör föras med Västra Kikkejaur sameby så att verksamheten kan anpassas med hänsyn till renskötseln i området. Kontaktuppgifter till ordförande finns på sametingets hemsida https://www.sametinget.se/norrboten_sb .

Även hänsyn till områdets naturvärden beaktades enligt kommunen tydligt i planen som mot den bakgrunden bedömde att det utpekade området, som redan är under miljöprövning, kunde kvarstå. Den pågående prövningen måste avgöra verksamhetens tillåtlighet och förenlighet med rennärigen starka intressen i området.

Skälen till att planen bör antas i sin nuvarande form istället för de alternativ som varit föremål för överväganden

Alternativet till att inte upprätta en ny plan är att fortsätta utvecklingsarbetet med utgångspunkt i nuvarande översiktsplan som antogs år 2002. Den nuvarande översiktsplanen är dock inte uppdaterad i enlighet med dagens förutsättningar i kommunen och kommer inte att kunna bidra till kommunens mål och strategier mot visionen om attraktiv livsmiljö och kreativ tillväxt.

För miljöaspekterna *Klimatfaktorer, Befolkning och regional utveckling* och *Friluftsliv och rekreation* har planförslaget bedömts innebära positiva konsekvenser. Avseende miljöaspekterna *Vattenmiljö, Säkerhet och risker, Kulturmiljö och kulturarv* och *Buller* bedöms planen innebära små negativa konsekvenser. Avseende *Naturmiljö* bedöms planen innebära både negativa och positiva konsekvenser. Negativa konsekvenser kommer av exempelvis landsbygdsutveckling i strandnära lägen och genom nya fordonstestområden medan rutiner för beaktande av ekosystemtjänster och grön infrastruktur i kommunens planering och verksamhet, samt bildandet av nya skyddade områden medför positiv påverkan för naturmiljön. Även för *Rennärigen* bedöms planen innebära både negativa och positiva konsekvenser. Kumulativt kan planförslaget innebära negativa konsekvenser för rennärigen. Planförslaget är dock betydligt tydligare än nuvarande översiktsplan gällande rennärigen och stärker samernas inflytande i markanvändningsfrågor, vilket sammantaget innebär en positiv påverkan på rennärigen.

De alternativa områden för test- och landsbygdsutveckling i strandnära områden som övervägts under processen och skälen till att de inte är medtagna i planen framgår av tabellbilagor till miljökonsekvensbeskrivningen.

En översiktsplan ska ha som mål att skapa bättre förutsättningar för utveckling i hela kommunen och en god livsmiljö för kommunens innevånare. Även om utmaningarna är stora bedöms en utveckling i enlighet med planförslaget kunna bidra till detta.

Åtgärder som avses vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen kan medföra

Uppföljningen av lokal utvecklingsstrategi och översiktsplan kommer att samordnas med kommunens övriga verksamhetsuppföljning. Under framtagandet har kopplingen mellan fysisk- och tillväxtplanering och kommunens ordinarie målstyrning, verksamhets- och budgetplanering setts över och förtydligats. Genom det kan en kontinuerlig löpande uppföljning säkerställas där även miljöaspekter till följd av genomförande av planen bedöms. Uppföljning av den i planen inarbetade hållbarhetspolicyn tydliggör även att effekter på den ekologiska dimensionen av hållbarhet ska följas

Vid externa regelbundna samrådsträffar med olika aktörer informeras om arbetet och synpunkter inhämtas även gällande planens miljöpåverkan. Det gäller till exempel i samband med träffar i samiska samrådsgruppen, folkhälsoråd, kommunbygderåd, föreningar, företagarna, testnäringen, samebyarna, besöksnäringen, ungdomsråd och med handeln.

I samband med att planens aktualitet prövas varje mandatperiod kan även uppföljning ske av den betydande miljöpåverkan som genomförandet i realiteten har inneburit. En sådan uppföljning kan ske utifrån indikatorer som kan hämtas från kommunens system för tillsyn och hållbarhetsuppföljning. Det är också lämpligt att följa upp planens indirekta miljökonsekvenser. Det kan exempelvis indirekt ske genom en sammanställning av antalet bygglovsärenden, detaljplaner och tillståndsärenden och liknande, som beslutats sedan planen antogs och även de miljökonsekvensbeskrivningar som tagits fram i samband med dessa ärenden.